

BELENCE ESKİMEYEN KELİMELER SÖZLÜĞÜ

BELEN 2024

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar.
'Medeniyet!' dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın.
Siper et gövdeni dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri 'toprak!' diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı.
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden, ilahi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar-ki şahadetleri dinin temeli,
Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan, İlahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-i mücerred gibi yerden na,şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal;
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet:
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Mehmet Akif Ersoy

ÖNSÖZ

Dil ve kültür birbirini tamamlayan iki ögedir. Dil kültürün aktarılmasında önemli bir işleve sahiptir.

Sözlükler, dilimizde yer alan kelimelerin yalnızca anlamlarını değil, milletin o sözcükler etrafında oluşturduğu tüm değerlerin ve kültürel mirasın taşınmasını sağlamıştır. Ayrıca sözlükler, bir milletin dile dair duyularının kodlarını taşır. Hele unutilan ve bugün kullanılmayan sözcükler derlendiği ve bilinir kılındığı zaman kültürel mirasın aktarımı süreklilik kazanır.

Ülkemizde özellikle gençlerin ve çocukların kendilerini ve düşüncelerini ifade etmekte zorlandıkları, gazete ve kitap okumadıkları, derslerinde başarısız oldukları, iletişim eksiklikleri yaşadıkları konusunda şikâyetler yaygınlaşmıştır. “Aynı dili konuşmuyoruz.” şeklindeki bu şikâyetlerde “dil” kelimesi ile ifade edilmeye çalışılan husus; ortaklaşa kullanılmayan kelimeler, kavramlar ve kelime gruplarıdır

İnsanın doğduğu andan itibaren karşılaştığı ve çevresinde hazır bulduğu kelimeler, bu kelimelerin çağrıştırdığı kavramlar, kelimelerin oluşturduğu kalıplaşmış ifadeler kelime servetini meydana getirir. Aynı dili kullanan insanların birbirini anlaması için ortak bir

kelime servetine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç, temel kelime servetinin yanı sıra bugün yaygın bir şekilde kullanılmayan kelimelerin de belirlenmesini zorunlu kılmaktadır.

Yapılan bu çalışmamızdaki amaç en önemli servetimiz ve iletişim kaynağımız olan dilimizin unutulmaya yüz tutmuş gençler tarafından aşına olunmayan kelimelerimizi yeniden canlandırıp kullanılmasını sağlamaktır.

Bu çalışmamızı hazırlarken toplumun temel taşı olan büyüklerimizden destek olarak öncelikle kelime havuzumuzu oluşturduk. Ardından elde ettiğimiz kelimeleri alfabetik sıraya göre gruplandırıp kelime dizimini sağlayıp szluğumz oluşturduk.

Çalışmamızı hazırlarken özellikle her adımını emek emek işleyen 6/ A sınıfı öğrencilerime ve velilerime.kelime hazineleriyle bize destek olan okul müdürümüz sayın Mehmet TEKBAŐ'a ve zmrem Ahmet Ozan KESKİN'in değerli validesine , teknik destekle bizi yalnız bırakmayan Bilişim Teknoloji ğretmenimiz Muhammet YCEUR 'a sonsuz şükranlarımı sunar ve teşekkür ederim.

Zehra COŐKUN
Türkçe ğretmeni

Bir toplumun maddi ve manevi tüm birikimi kültür, onu nesilden nesile taşıyarak varlığını devam ettiren ise dilidir. Dolayısı ile dilin özünde var olan kavram ve kelimelerin unutulması kültürel yozlaşma tehlikesini ortaya çıkarır. Belen İmam Hatip Ortaokulu olarak, öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz ve ailelerinin katkıları ile unutulmaya yüz tutmuş Belen ve çevresinde kullanılan ESKİMEZ kelimeleri yeni nesle hatırlatıp öğreterek, kültürel değerlerimizin sürdürülebilirliğine hizmet etmeyi amaçladık.

Bu sözlük çalışmasında koordinasyonu sağlayan Türkçe Öğretmenimiz Zehra COŐKUN'a ve emeği geçen tüm öğrenci, öğretmen ve velilerimize teşekkür ediyorum.

Mehmet TEKBAŐ
Okul Müdürü

ESKİMEYEN KELİMELEK SÖZLÜĞÜ

--A--

Aba: Nine

Ağa: Abi

Ağcabey: Börölce

Ağcı: Zehir

Ağıl: Ahır

Ahacık: İşte, orada

Akıt: Şeker şerbeti

Alantrik: Elektrik

Allaisen: Allah'ını
seversen

Allek: Ciddi olmayan

Amel: İshal(cırcır)

Anarya: Geri gelmek

Ancüklemek: Etini

ısırmak

Antız: Tekme

Arak: Rakı

Araya gitmek: İşe

yaramayacak hale

gelmek

Asbab: Çamaşır, kıyafet

Aş: Pilav

Aşkanar: Mutfak

Aşkar: Sarışın, beyaz

kişi

Aşür: Dövme

Atabe: Kapı önü

Attim: Zifiri karanlık

Attün: Siyah zeytin

Avara: Başı boş gezmek

--B--

Babic: Terlik

Bahti bahti: Bukalemun

Bahraz: Gürgen ağacı

Bakdeniz: Maydanoz

Balcan: Patlıcan

Balde: Gömlek
Banadura: Domates
Bayaktan: Az nce
Bayton: Beton
Behll: yeteneksiz
Behtil: irkin
Bekere: Makara
Bella: Banyo yapılacak yer
Bellaal: Kanalizasyon
Bes: Yalnız, sadece
Berbah: Düz
Berkitmek: Sıkıştırmak
Bezir: Tohum
Bezzeka: Smkl böcek
Bıldır: Geçen sene
Bibi: Hala
Bile: Böyle
Bire: Erkek ocuk
Bişkeli: Pişkin

Boğnak: Sağanak
yağmur
Bolama: Duvar
Bostan: Bahçe

--C--

Camız: Manda
Cardın: Büyük Fare
Carıs Olmak: Rezil,
Rsva olmak
Cara: Testi
Celfin: Yeni Yetme
Tavuk
Cenk. Savaş
Cepken: Yelek
Cılbani. Bezelye
Cıncık: Cam Parçası
Cırlavuk: Ağustos
Böceği
Cor: Dedikodu

Cura: Çukur

Curuni: Leğen

Cücük: Cıvcıv (Yavru Kuş)

--Ç--

Çapıt: Bez Parçası

Çarık: Ayakkabı

Çekiş: Kavga

Çerçi: Seyyar Satıcı

Çemkirmek: Karşı

Gelmek

Çıkın: Sofra Bezi

Çidik: Yalancı

Çimmek: Banyo

Yapmak

Çirpek: Çalı

Çomça: Kepçe

Çul: Halı

Çüt Sürmek: Tarlayı

ineklerle kazmak

--D--

Dasdingil: Tek Kalmak

Darı: Mısır

Dahnek: Sopa, Değnek

Demin: Az Önce

Delifeşsik: Delirmiş

Kadın

Dellenmek: Delirmek

Depik: Tekme

Depki : Halay

Dıkmak. İçeri Geçirmek

Diyeza: Teyze

Dinelmek: Ayakta

Durmak

Dirgen: Yaba, Çatal /

Tahtadan yapılmış tarım aleti

Döl: Çocuk

Döşsek: Minder, Yer

Yatağı

Dulda: Rüzgar

değmeyen yer

Düve: Genç İnek

--E--

Ebe: Anneanne,

Babaanne

Ecers: Haber

Eci: Nene

Edem: Erkek Kardeş

Eğrek : Viraj

Ekrat: Kötü Geçimsiz,

Huysuz

Ellam: Sanırım, Galiba

Elleşme: Kimseye

Karışma, Dokunma

Emmi: Amca

Enik: Hayvan Yavrusu

Epirmek: Eskimek

Essah: Gerçek

--F--

Fans(Fanüs): Gaz

Lambası

Fak: Kapan

Firik: Olgunlaşmaya

Yakın Buğday

Firtik: Şımarık Kız

Çocuğu

Fistan: Elbise

Folluk: Tavuğun

Altındaki Yumurta

--G--

Galanaki: Artık
Galbir: Kalbur
Galebe: Kalabalık
Galli: Sincap
Garsambaç: Kar Helvası
Garbi: Batı Rüzgarı
Geydeslamak: Bir Yöne Yan Yan Gitmek
Gidişmek: Kaşınmak
Gocuk: Mont
Goz: Ceviz
Göbelek: Mantar
Gönmek: Eşyanın soba veya ateş etkisi ile zarar görmesi
Gula Asma: Önemsiz İş Görmez
Guzlamak: Doğurmak
Güvey: Damat

--H--

Habbe: Tane
Hamil: Meyvesi Çok Olan Ağaç
Haput: Çocuk Bezi
Halleti: Yerine Sağlam Koyulmayan Şey
Hatun: Kadın
Hamam: Banyo
Havara: Beyaz Kil Toprak
Havuş: Avlu
Hayma: Gölgecik
Hela: Tuvalet
Helke: Kova
Hısım: Akraba
Hış: Parçalanmak
Hıpirhış: Yorgun
Hös: Sus
Hüzülü: Yuvarlamak

--I--İ--

Ibrık: Ğüğüm

Ihıcık: Burda

Istıfıl Ol: Ne Halin Varsa

Gör

İllegen: Leğen

İves: Sivri Sinek

--K--

Kahke: Kömbe

Kak: Kara Fasulye

Kalata: Bisküvi

Kalbur: Elek

Kangırtmak: Tersine

Bükmek

Kanne: Gaz Lambası

Kapkapı: Takunya

Kapsalık: Dış Kapı

Karnep: Kabak Kuruşu

Kastal: Çeşme Başı

Kasmer: Komik Kişi

Katremiz: Kavanoz

Kavırğa: Beyaz Leblebi

Kavırva: Kavrulmuş

Buğday

Kayış: Kemer

Ketkin: Yuvarlak Etek

Kele: Kız Çocuğu

Keme: Patates

Kemmun: Kimyon

Kendir: İp

Kene: Ona

Kenef: Tuvalet

Kepmek: Yıkılmak

Keriso: Asfalt

Keskir: Havuç

Kevir: Bırak

Kın: Tavuk

Kınık: Aralık

Kırandıkıla: Soyu

Kesilesi

Kırlent: Yastık

Kinnep: İp

Kirevit: Sedir

Kirri: Şeytan

Kocuk: Mont

Koncuk: Beton

Koz: Ceviz

Kömeç: Ebe Gümeci

Könçek: Pijama

Körmen: Yabani Prasa

Kötek: Dayak

Köynek: Gömlek

Kudaza: Leblebi

Kulluk: Karakol

Kumsuyuk: Korkmuş

Kundura: Ayakkabı

Küncü: Susam

Kürsü: Taburcu

Küvra: Arı Kovanı

--L--

Liktak: Topal

Livan: Balkon

Lekin: Bakır Leğen

Lolaz: Fasulye

Lüküs: Lamba (Tüpe
Takılan)

--M--

Maatter: Zavallı

Mafrak: Yol, Çatı

Ayrımı

Mahlek: Uzun Tahta

Kaşık

Mandal: Maşa
Manık: Kedi Yavrusu
Masera: Yemek Pişirilen
Ocak (odun ateşi)
Mahluta: Mercimek
Mehmel: Eski Dolap
Melhafe: Yorgan,
Nefresim
Merkep: Eşek
Mersah: Güreş Alanı
Meştele: Fide
Mih: Çivi
Mıkrıs: Cimri
Mısmıl: İdare Eder
Miltan: Gömlek
Mozalak: Kozalak
Moz: Trabzon Hurması
Mındar : Helal Olmayan
Muzır: Yaramaz
Müzevir: Laf Taşıyan

--N--

Nalin: Takunya
Nanca: Ne Kadar?
Neşkil: Nasıl?
Nizalamak: Ağlamak

--O--Ö--

Okuntu: Davetiye
Oruk: İçli Köfte
Osbah: Dolu
Öçermek: Ateşe Odun
Atmak
Öle Yazmak: Korkmak
Öteberi: Fazlalık Eşya
Öte Gitmek: İleri
Gitmek

--P--R--

Pahala: Bakla

Pahlavi: Baklava

Pambık: Pamuk

Pagam: Papuç

Payam: Badem

Peşkir: Havlu

Pılı pırtı: Sahip olunan
tüm eşya

Pisküvit: Bisküvi

Pohaça: Baca

Pürçüklü: Havuç

Püssük: Kedi

Rendin: Peynir

Sarma İçi: Kısır

Sedir: Kanep

Seki: Kapı Eşiği

Semirsek: Saç Böreği

Setr Etmek: Örtmek

Sıçan: Fare

Sıkım: Köfte Çeşidi

Sıypak: Kaygan

Sifini: Yağlı Bulaşık

Sille: Tokat

Sini: Tepsi

Siyen: Çamur

Sofa: Ev Önü

Soğukluk Otu: Semiz
Otu

Sokum: Lokma

Söykenmek: Dayanmak

Süllüm: Merdiven

Süveter: Yelek

Şaraba: Sürahi

Şippik: Alkış

--S—Ş--

Sahan: Tabak

Satıl: Kova

Şora: Şurası

--T--

Taka: Pencere

Taman: Hani Öyleydi

Tez: Hızlı

Teşt: Leğen

Tebelleş Olmak:

Musallat Olmak

Tırım: Kayalık Yer

Tıktırık: Geyrek

Tusba: Kaplumbağa

--U—Ü--

Udumsu: Sakar

Uğrun: Gizli, Habersiz

Uğrunmak: Kendinden

Geçmek

Uluk: Çürümüş

Ulamak: Eklemek, İlave
Etmek

Urba: Giysi, Entari

Uruk: Arı Kovanı

Urubla: Çeyrek Teneke

Uşak: Çocuk

Uflak: Ağzı Küt Bıçak

Uz: Yavaş

Üce: Yüksek Tepe

Üç Demirli: Üç Ağzılı

Saban

Üç Gül: Yabani Yonca

Üleşmek: Paylaşmak

Üles: Komşunun Hakkı

Ürmek: Bağırmak

Üveyik: Dağ Güvercini

--Y--

Yaba: Tırmık
Yağlık: Baş Örtüsü
Yanbağa Gelmek: Yan
Yatmak
Yaylak: Yayla
Yekinmek: Ayağa
Kalkmak
Yelek: Gömlek
Yemen: Ayakkabı
Yörep: Dağ Yamacı
Yula: Salıncak
Yumak: Yıkamak
Yüklük: Yorgan, battaniye
yastık vb. eşyaların
dizildiği yer.
Yüklü: Hamile

--Z--

Zahter: Kekik
Zumzuk: Yumruk
Zeyt: Zeytin Yağı
Zıbarmak: Uyumak
Zımsıkıl: Pürüzsüz
Zınıh: Ekşimiş Koku
Zıpıl Zeyd: Beş Parasız
Zıyıpmak: Kaymak
Zibil: Hayvan Gübresi
Zohur: Porsuk
Züngül: Tatlı

BELENCE SÖZLÜK

BELEN 2024